

Méhkerék község múltja és jelene

Méhkerék Békéscsabától 34 km-re, Gyulától 21 km-re észak-keletre fekszik, a román határ mellett.

A 2166 lakossal rendelkező Méhkerék a mai Magyarország románságának meghatározó települése.

Bár román anyanyelvű lakossága (1572) a 2001. évi népszámlálási adatok szerint nem sokkal nagyobb, mint Kétegyházáé (1072) , az a körülmény, hogy az ország egyetlen olyan települése, amelyben a románság még releváns többséget alkot, identitásához kapcsolódó gazdag kulturális hagyományai, nagyszámú és befolyásos értelmisége révén megkülönböztetett figyelem övezi mind hazánkban, mind a szomszédos Romániában.

Az első írásos adatok Méhkerékről 1359-ből valók. A település alapítói a nagyváradai káptalan okirata szerint a sarkadi Leel-Össyek voltak.

A „méh” a méhészkedésre, a „kerék” a megalapításhoz szükséges erdőirtásra utal.

A gyulai vár török kézre kerülése után a lakosság elmenekült.

Az egykori nemesi falu 1692-ben pusztaként van említve. 1700-as évek elején Esterházy Pál Belényesből és a vonzáskörzetébe tartozó településekről telepített be románokat a birtokára.

A betelepülési hullám még az 18. században is folytatódott, így a század végére már közel kilencszázan laktak a faluban.

1770-ben épült meg az első ortodox templom. Mivel ennek állaga megromlott, ezért 1836–1838 között téglából újat kezdtek építeni, amelyet csak 1849-ben tudtak befejezni. 1883-ban némi átépítésen esett át. Ekkor kapta meg a mai barokk formáját. 1976–91 között végzett nagy renoválások következtében, különösen a freskóknak köszönhetően a hazai románság egyik legértékesebb belső ornamentikájú temploma.

1798-tól folyt rendszeres tanítás az ortodox parókián. Feljegyzések szerint 1815-ben alapították az első elemi iskolát.

Az 1960-as évektől az itt működő néptáncsoport nagyvárosokban tett fellépéseinek köszönhetően országos szinten is ismertté tette a település nevét.

A településhez tartozik a Méhkerék–Nagyszalonta nemzetközi határátkelő.

A lakosság zöme fóliás primőr zöldségek – uborka, paprika, paradicsom – termesztésével foglalkozik.